

Стасюк О. С.,*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри германської філології та перекладу
Київського національного університету імені Тараса Шевченка***Хассельстрем А.,***асистент кафедри германської філології та перекладу
Київського національного університету імені Тараса Шевченка***Добродій Д. І.,***магістрантка
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

ГРАМАТИЧНІ ТА ПРАГМАТИЧНІ ФУНКЦІЇ ІНФІНІТИВНОЇ ЧАСТКИ «АТТ» У СУЧАСНІЙ ШВЕДСЬКІЙ МОВІ

Анотація. У статті розглянуто вживання інфінітивної частки *att* у сучасній шведській мові. Пояснено граматичні та прагматичні аспекти, що впливають на використання *att* у конструкції “дієслово-модальний еквівалент + (інфінітивна частка) + інфінітив”. Такий підхід спрямований на встановлення нового контекстуально-орієнтованого принципу тлумачення використання службових слів на прикладі інфінітивної частки у шведській мові. У статті визначено інфінітивну частку як окрему службову частину мови, що вживається перед неозначеною формою дієслова. Інфінітивна частка *att* володіє непроминальними функціональними характеристиками, які сприяють її використанню навіть за обставин загальної тенденції шведської мови до спрощення. Особливу увагу приділено взаємодії дієслів-модальних еквівалентів з інфінітивною часткою *att*, адже ця група дієслів виявляє двоїстість і контекстуальну залежність у питанні використання інфінітивної частки. Виявлено, що вживання або випущення *att* залежить від граматичних особливостей функціонування інфінітива. У дієслівних ланцюгах, інфінітив виконує дієслівну функцію і може використовуватись з інфінітивною часткою з метою підсилення та уточнення загальної думки. У цьому разі вживання або випущення інфінітивної частки зумовлене семантикою як дієслова, якому вона передує, так і дієслова, яке вживається після неї, а також прагматичними чинниками. Крім того, частка *att* може вживатися перед інфінітивом, який виступає додатком у реченні і виконує іменникову функцію. При цьому простежується тенденція до випущення інфінітивної частки *att*. Крім граматичних особливостей, виявлено низку прагматичних функцій інфінітивної частки. Зокрема *att* вживається з метою запобігання пауз під час мовлення та з метою смислового зв'язування, допомагаючи передати логічну сутність речення. Крім того, інфінітивна частка вживається для маркування важливості інформації, допомагаючи ідентифікувати, які слова в реченні передають головну думку висловлювання.

Ключові слова: інфінітивна частка, інфінітив, дієслово-модальні еквіваленти, дієслівний ланцюг, прагматичні функції.

Постановка проблеми. Інфінітивна частка (інфінітивний маркер) – це службове слово, що вживається перед неозначе-

ною формою дієслова [1, с. 745]. У сучасній шведській мові інфінітивна частка є окремою частиною мови, до якої належить лише одне слово – *att*. Таке лінгвістичне виокремлення свідчить про те, що жодне інше слово не виконує таких самих функцій і не має таких самих характеристик, що й дозволяє розглядати його як окрему частину мови.

Особливої уваги варте вживання інфінітивної частки в дієслівних ланцюгах, зокрема в конструкції “дієслово-модальний еквівалент + (інфінітивна частка *att*) + інфінітив”. Дослідниця Маріка Лагервалль визначає дієслово-модальні еквіваленти (шв. *modalliknande verb*, англ. *modal equivalents*) як дієслова, які завдяки великому семантичному потенціалу залежно від контексту можуть бути модальними або смисловими дієсловами, а отже такими, що виявляють дуалізм у використанні інфінітивної частки [2, с. 5]. Саме природа дієслів-модальних еквівалентів зумовлює ситуацію довільності вживання з ними інфінітивної частки, що на перший погляд не піддається аналізу і систематизації [3, с. 126]. Проте, за більш детального аналізу ми простежуємо закономірності, зумовлені насамперед граматичними та прагматичними чинниками.

З огляду на це, статтю присвячено розгляду граматичних і прагматичних характеристик інфінітивної частки *att*. Ці характеристики зумовлюють її вживання в часи, коли шведська мова зазнає загального спрощення, що в свою чергу веде до поступової відмови від окремих категорій службових слів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Прагматичний аспект вживання інфінітивної частки *att* є новим і мало розглянутим у сучасній шведській лінгвістиці. Натомість, загалом питання вживання й опущення інфінітивної частки у шведській мові неодноразово підіймалося в наукових працях у Швеції.

Серед сучасних досліджень тема граматичної взаємодії інфінітивної частки з дієсловами найширше була розвинута науковицею Марікою Лагервалль, яка у своїй дисертації “*Modala hjälpverb i språkhistorisk belysning*” (2014) проаналізувала дієслова, що виявляють дуалізм у використанні інфінітивної частки, і, як зазначалося нами раніше, запровадила у широке використання термін *дієслово-модальні еквіваленти* на позначення цієї групи [2, с. 5]. Дослідниця довела, що функціонування інфінітивної частки в конструкції з дієсловами-

модальними еквівалентами може залежати від контекстуальних чинників і зробила вдалу спробу систематизувати частотність вживання таких дієслів із *att*.

Іншим знаковим доробком у розгляді функцій інфінітивної частки вважаємо роботу "Att eller inte att efter hjälpverbet börja" (2009) дослідниці Сів Б'єрклунд [4, с. 201]. У цій науковій праці було розглянуто функціонування інфінітивної частки *att* із дієсловом-модальним еквівалентом *börja*. Під час аналізу випадків вживання такої конструкції Б'єрклунд вдалося довести активне використання *att* у ситуації, коли дієслово-модальний еквівалент і інфінітив були розірвані іншими частинами речення. Таке функціонування ми розглядаємо як логічне продовження спостережень, висунутих дослідником Еріком Лундіном 90 роками раніше. На додаток до підтвердження такої синтаксичної характеристики інфінітивної частки, Б'єрклунд коментує ситуацію з використанням маркера *att* припущенням, що це службове слово можна вважати інструментом для позначення носіями шведської мови важливості синтаксичних зв'язків між особовою формою дієслова та інфінітивом, що вживається після неї [4, с.195].

Важливою є також праця Арне Улофссона "Framtid i förändring. Hur länge kommer att dröja sig kvar?" (2008), у якій лінгвіст досліджує хронологію феномену опущення інфінітивної частки після темпорального дієслова *komma*. За результатами досліджень, що базуються на порівняльному корпусному аналізі, Арне Улофссон доходить висновку, що помітне зростання частоти вживання конструкцій без інфінітивної частки *att* відбулося саме на початку XXI століття, а саме у період з 1998 до 2004 року [5, с. 146].

Цікаво, що за останні 10 років проблема опущення інфінітивної частки вийшла за межі фахових лінгвістичних кіл і привернула значну увагу шведського суспільства. Дискусії про функціонування інфінітивної частки *att* ведуться на сторінках науково-популярних видань, свідомими цього мовного явища є й звичайні носії мови.

Так, відомий лінгвіст-публіцист Улле Йосепсон присвятив питанню інфінітивної частки статті "Nationalskalden glömde 'att'" 2013 року [6] і "Saknade infinitiv-att har nästan slutat irritera" 2019 року [7], у яких він коротко окреслює перший випадок опущення інфінітивної частки у шведській літературі, а також наводить статистичні факти, що свідчать про те, що опущення інфінітивної частки є процесом, що поступово посилюється: у 2013 році один випадок опущення *att* з дієсловом *komma* випадає на чотири випадки вживання цього дієслова, тоді як у 2003 році конструкція без *att* випадала лише один раз на двадцять випадків вживання того ж дієслова *komma*.

Інший мовознавець, Ларс-Гуннар Андерссон, у статті "Kommer 'att' vara kvar?" 2017 року вказав на очевидну тенденцію до опущення інфінітивної частки серед молодого покоління шведів і висунув припущення, що конструкція "*kommer* + *att* + інфінітив" невдовзі буде спрощена до модальної моделі "*kommer* + інфінітив" [8].

Як бачимо, шведські лінгвісти неодноразово аналізували вживання інфінітивної частки *att*, проте дослідження спрямовувались переважно на пошук пояснення взаємодії інфінітивної частки з дієсловами-модальними еквівалентами у дієслівних ланцюгах, або на доказ і передбачення факту активного розвитку цієї мовної тенденції, оминаючи або лише частково підіймаючи питання можливих прагматичних функцій самого

службового слова і контексту, у якому такі функції можуть виникати.

Метою статті є висвітлення граматичних і прагматичних аспектів функціонування інфінітивної частки *att*, які впливають на частотність її вживання в ситуаціях, коли її наявність у фразі вважається доволіною (конструкція "дієслово-модальний еквівалент + (інфінітивна частка) + інфінітив").

Виклад основного матеріалу. Потреба в інфінітивній частці виникає за умови відсутності або малої кількості граматичних закінчень та інших граматичних маркерів у мові. Саме тому інфінітивна частка набула активного вжитку в германських мовах, які є аналітичними, тоді як, до прикладу, у грецькій та слов'янських мовах, які належать до синтетичного типу, така граматична категорія відсутня. В аналітичних мовах відмінність між неозначеною та особовою формою дієслова стає менш помітною або повністю зникає, через що виникає потреба в службовому слові, яке б виконувало смислорозрізнявальну функцію між цими двома формами дієслова, що й робить інфінітивна частка в сучасній шведській мові.

Граматично-функціональні характеристики інфінітивної частки *att* слід розглядати з огляду на вживання та функції неозначеної форми дієслова, яку інфінітивна частка позначає, а також взаємодію інфінітива з іншими дієсловами в дієслівних ланцюгах.

Інфінітив може мати як дієслівне, так і іменникове вживання [9, с. 84-85]. Виконуючи дієслівну функцію, інфінітив найчастіше трапляється в конструкціях із двома або більше дієсловами. Такі конструкції називають "дієслівними ланцюгами" (шв. *verbkedjor*). Зазвичай такі дієслівні ланцюги використовуються з метою підсилення та уточнення загальної думки та відіграють у реченні роль складних дієслівних присудків [10, с. 124-125]. Інфінітивна форма в дієслівних ланцюгах може бути виражена як чистим інфінітивом, так і конструкцією з *att* залежно від того, з яким дієсловом вжито інфінітив. Після модальних дієслів, які зазвичай уживаються першими в ланцюгу, завжди наявний інфінітив без інфінітивної частки. Якщо ж замість модального дієслова вжито дієслово-модальний еквівалент (за Марікою Лагерваль), то частотність використання *att* може варіюватися.

Виконуючи функцію іменника, що є результатом походження інфінітиву від девербативів, інфінітив може виступати додатком у реченні. За цієї функції простежується тенденція випущення інфінітивної частки, адже дієслова неозначеної форми в такому разі за значенням близькі до іменників і в реченні можуть замінятися ними. Наприклад, у реченні "*Han började läsa det senare kapitlet i boken*" (укр. *Він почав читати останній розділ у книзі*), інфінітив *att läsa* (читати) є додатком і може бути використаний без інфінітивної частки, адже його можна замінити іменником *läsningen* (читання). Отже, виконуючи роль додатка, інфінітив без інфінітивної частки виступає еквівалентом іменникового додатка (читати – читання). Таким чином, робимо висновок, що функціонування інфінітивної частки залежить від функції інфінітива в реченні (іменникової / дієслівної).

Окрім своєї безпосередньої граматичної функції маркування неозначеної форми дієслова, у сучасній шведській мові інфінітивна частка дедалі частіше вживається з прагматичною метою під час розмови та на письмі. За допомогою інфінітивної частки мовець може досягти своїх прагматичних цілей. До таких функцій ми відносимо функцію заповнення мовних пауз, смислового

зв'язування та маркування важливості інформації. Саме ці функції можуть пояснити мотивацію як вживання, так і опущення інфінітивної частки залежно від різних мовних контекстів.

З метою з'ясування функціонування інфінітивної частки *att* у сучасній шведській мові було проведене емпіричне дослідження на матеріалі 26 аудіо- і відеозаписів усного мовлення, а також 30 письмових джерел, що містять автентичні приклади вживання інфінітивної частки *att* у конструкції “дієслово-модальний еквівалент + (інфінітивна частка *att*) + інфінітив”.

Функція заповнення мовних пауз (шв. *fyllnadsord*) простежується під час вживання інфінітивної частки в розмовному стилі мовлення. Вона обмежена граматичною функцією інфінітивної частки *att* як службового слова і можлива лише в контексті вживання разом із дієсловом-модальним еквівалентом, після якого використання *att* є опціональним. У випадку, коли існує довільний вибір (вживати *att* чи ні), інфінітивна частка може бути навмисно вжита за наявності паузи в живому мовленні, аби утримати увагу слухача і позначити, що вимовлена фраза має продовження і зараз буде доповнена.

Наприклад, у репліці “*Jag kommer att... Jag kommer att ... läsa resten av dan, typ*” мовцю необхідно більше часу, аби висловити свою думку. Тут використано повноцінну, нетипову для розмовного стилю, версію вимови інфінітивної частки [at:], що в свою чергу вказує на те, що мовець несвідомо обирає довший варіант вимови, аби мати змогу заповнити потенційно довгу паузу.

Інфінітивну частку *att* у ролі слова для заповнення мовних пауз можна трактувати й виходячи від зворотнього результату: коли мовець викладає думку швидко, мовні паузи будуть відсутні, а отже, зникає потреба в інфінітивній частці – ненаголошеному слові, що згідно із загальноприйнятою у шведській граматиці думкою, не має змістового навантаження. Це сприяє випускненню інфінітивної частки в усному мовленні. Так, речення “*Jag kommer inte hjälpa henne alls*” не має інфінітивного маркера, адже продукування мовлення відбувається дуже швидко й має на меті негайно донести до слухача ключову думку.

Яскравим прикладом контекстуально зумовленого вживання й випускнення *att* як слова для заповнення мовних пауз є такі речення:

“*Jag börjar ... att åka bil nu*”

“*Jag börjar åka bil nu*” (укр. *Я зараз починаю їхати на автомобілі*)

Ці дві репліки промовляються одна за одною й несуть ідентичний зміст: мовець розпочинає поїздки на автомобілі в момент мовлення або ж одразу після завершення розмови. Обидва речення конструюються з дієслівним ланцюгом *börja + åka* і мають однаковий підмет *jag*. Однак, лише перше речення містить інфінітивну частку *att*. Аби пояснити основну причину існування двох альтернатив конструювання дієслівних ланцюгів, звернімося до контексту. Мовця попросили без підготовки скласти кілька довільних речень, використовуючи слова зі списку, до якого входили дієслова-модальні еквіваленти, зокрема й *börja* (починати). У результаті, мовець утворив два ідентичних речення, між якими, однак, спостерігається різниця у швидкості продукування реплік: перше речення вимовляється у помірно-повільному темпі з чітко вираженою паузою, тоді як друге речення – у швидкому темпі без пауз. У першому реченні думку було сформовано вперше, що вказує на те, що оратор піддається потенційно трудомісткому мисленнєвому процесу й надає перевагу використанню довшої форми вира-

ження думки, аби уникнути можливих пауз у мовленні. Ризик паузи в першій репліці спостерігається безпосередньо перед другою половиною дієслівного ланцюга *börja + åka*, що змушує мовця звертатися до вживання інфінітивної частки, використовуючи її прагматичну функцію заповнення мовних пауз, що в свою чергу модифікує конструкцію наявного дієслівного ланцюга: *börja + att + åka* (дієслово-модальний еквівалент + інфінітивна частка + інфінітив).

Натомість, другий випадок вимови цього речення створює інші риторичні умови: інформацію вже було озвучено раніше, тож повторюючи ту саму репліку, мовець намагається ствердити свою думку. Він досягає цього завдяки швидшому темпу в новому реченні, що до того ж посилюється впевненішою інтонацією. Як результат, спостерігаємо відсутність інфінітивної частки в дієслівному ланцюзі *börja + åka*. Цей приклад ілюструє вже наведену нами думку, що більшість користувачів мови випускає інфінітивну частку при швидкому мовленні, що мотивується підсвідомим прагненням зменшити кількість службових слів, аби полегшити продукування мовлення.

Таким чином, прагматична функція заповнення мовних пауз пояснює як випадки, коли інфінітивна частка присутня в репліках, так і ситуації, коли її опущено з метою економії часу й мовних ресурсів.

Іншою поширеною прагматичною функцією інфінітивної частки є її вживання з метою смислового зв'язування (шв. *tillbakasyftande textbindare*). У реченнях, де конструкція “дієслово-модальний еквівалент + *att* + інфінітив” ускладнена вставною конструкцією, до якої можуть входити як інші члени речення, так і вставні слова, виникає потреба в уточненні синтаксичних зв'язків у дієслівному ланцюзі, посиленні на попереднє дієслово й утриманні уваги читача/слухача на конструкції, яка несе основне смислове навантаження. Інфінітивна частка в цьому випадку виконує функцію синтаксичного сполучника в дієслівному ланцюзі, що надає загальної цілісності реченню та допомагає передати його логічну сутність.

Яскравим прикладом цієї функції є її використання в офіційно-діловому стилі мови, який нерідко характеризується реченнями зі складеними довгими конструкціями, які важко сприймати. Так, у Законі Швеції про свободу друку (шв. *Tryckfrihetsförordningen*) наявне таке речення: “*Om en ansökan om förnyelse har gjorts i rätt tid, fortsätter beviset, trots vad som sägs i fjärde och femte styckena, att gälla till dess att beslutet med anledning av ansökan har vunnit laga kraft*”. Завдяки вживанню інфінітивної частки після підмета (*beviset*) і вставної конструкції (*trots vad som sägs i fjärde och femte styckena*) читач має змогу дотримуватися початкової ідеї речення, повертаючись до головного дієслова, що в цьому разі є дієсловом-модальним еквівалентом *fortsätta* (продовжувати).

Таким чином, за допомогою інфінітивної частки підтримуються синтаксичні зв'язки між дієсловами в дієслівному ланцюзі, забезпечується повноцінність сприйняття речення й виразніше передається його основний зміст.

Нарешті, вживання інфінітивної частки може бути зумовлене прагненням маркувати важливість інформації, яку презентує мовець. Інфінітивна частка зазвичай уживається, якщо мовець вважає за важливе позначити відношення дієслова в особовій формі та відповідного інфінітиву. До того ж, *att* у цій функції може вказувати на слово, яке несе основне смислове навантаження. Така функція базується на основній синтаксичній

ролі частки – підсиленні дієслова, а також на семантичних особливостях дієслів, що в дієслівних ланцюгах виражають аспект контролю над виконанням дії.

Ця прагматична функція інфінітивної частки допомагає ідентифікувати, які слова в реченні є важливими для передачі головної думки всього висловлювання. Так, у репліці *"Jag kommer nu att tappa en boll"* (шв. *Я зараз впишу один м'яч*) носій мови використовує *att*, аби окремо виділити важливість дії, яку він збирається виконати: в усному мовленні інфінітивна частка *att* і неозначена форма дієслова, що стоїть після нього (*tappa*), отримує сильний інтонаційний наголос, що вказує на те, що інфінітивна частка вжита в реченні свідомо. Мету вживання інфінітивної частки в наведеній ситуації слід шукати в контексті: мовець працює жонглером і хоче продемонструвати публіці володіння м'ячами. Коли приходить час робити новий трюк, мовець попереджає публіку, що він збирається навмисно впустити один із м'ячів. Таким чином, дієслово *tappa* (впускати) виступає головним у реченні, адже вказує на те, яку саме контрольовану нову дію мовець має намір виконати.

Зрештою, вважаємо важливим зазначити спроможність інфінітивної частки виконувати кілька функцій одночасно. У цьому разі окремі функції підсилюють одна одну і, утворюючи цілісний комплекс прагматичних обставин, результатують у вживанні інфінітивної частки. Наприклад, у реченні *"Jag kommer ... att försöka lära mig ... att spela piano"* спостерігаємо довгий дієслівний ланцюг, що складається з чотирьох дієслів і двох інфінітивних часток (*kommer + att + försöka + lära mig + att + spela*). Пояснення такої форми дієслівної конструкції слід шукати в прагматичному контексті, у якому опинився мовець: учаснику дослідження запропонували побудувати довільне речення з дієсловами-модальними еквівалентами *komma* (допоміжне дієслово для вираження майбутньої дії) і *försöka* (спробувати, намагатися). Ця обставина викликала потребу в додатковому часі для побудови думки. Створене мовцем речення починається з паузи і, аби уникнути її подальшого повторення, мовець робить спробу вимовляти слова в реченні якомога довше (що в нашій транскрипції позначено подвійним "е" і подвійним "ö") і вживає інфінітивну частку для заповнення мовної паузи. Дієслово *försöka* в поєднанні з інфінітивною часткою, що передує йому, отримує наголос як слово, що передає ставлення мовця до озвученої інформації: мовець не впевнений, чи вийде в нього навчитися грати на піаніно, проте наголошує, що спробувати в нього вийде. У цьому разі інфінітивна частка вживається з метою маркування важливості інформації. Нарешті, останньому інфінітиву дієслівного ланцюга (*spela*) також передує інфінітивна частка, вживання якої в цьому контексті може бути розглянуте з позиції іменникової функції інфінітива. Дієслівна фраза *spela piano* (грати на піаніно) виступає додатком у реченні і утворює одне лексичне ціле, зміст якого може бути передано іменниковою конструкцією *pianospel* (гра на піаніно). Таким чином, інфінітив без інфінітивної частки виступає тут еквівалентом іменникового додатка (грати – гра).

Отже, у розглянутому прикладі контекстуальна прив'язка стимулює виникнення взаємодії як прагматичних, так і граматичних функцій інфінітивної частки, що в сумі спричиняють включення інфінітивної частки до складу дієслівного ланцюга.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

Вживання інфінітивної частки *att* характеризується низкою функцій як граматичного, так і прагматичного характеру. Так, інфінітивна частка в конструкції дієслівного ланцюга "дієслово-модальний еквівалент + (інфінітивна частка) + інфінітив" може бути використана для маркування важливості інформації (*att* передує дієслову, що несе основне семантичне навантаження фрази), смислового зв'язування (*att* вказує на синтаксичне відношення дієслів у дієслівному ланцюгу, якщо такий розбито іншими членами речення), а також заповнення мовних пауз (мовець вживає *att*, аби уникнути небажаної паузи під час усного мовлення). Виконане емпіричне дослідження свідчить про прагматичну вмотивованість вживання інфінітивної частки, що базується на ситуативно зумовлених контекстах.

Результати дослідження відкривають перспективи для подальшої роботи, спрямованої на встановлення нового, контекстуально-орієнтованого принципу тлумачення вживання службових слів, зокрема й такої частини мови, як інфінітивна частка у шведській мові. Наступним кроком у вивченні функціонування інфінітивної частки *att* у сучасній шведській мові може стати дослідження частоти її вживання з дієсловами-модальними еквівалентами серед групи мовців-носіїв. Ми маємо припущення, що ті, хто вивчають шведську мову як іноземну, часто вдаються до надмірного вживання інфінітивної частки, яке може бути спричинене відносно невеликим досвідом мовної практики. Це у свою чергу супроводжується неврахуванням зазначених раніше прагматичних функцій інфінітивної частки.

Література:

1. Teleman U. Svenska Akademiens grammatik 2 Ord / Teleman, Ulf; Hellberg, Staffan; Andersson, Erik; Svenska Akademien och författarna. Stockholm: Svenska Akademien, 1999. 768 s.
2. Lagervall M. Modala hjälpverb i språkhistorisk belysning. Göteborg: Göteborgs universitet, 2014. 405 s. URL: <http://hdl.handle.net/2077/36007> (дата звернення 15.12.2021)
3. Lagervall M. Jakten på det försvunna infinitivmärket. Om definitionen av modala hjälpverb och infinitiv utan att. *Från dataskärm till forskarpärm. Språkliga studier tillägnade Birgitta Ernby i juni 1999 (MISS)*. 1999. Nr 25. S. 126–134.
4. Björklund S. Att eller inte att efter hjälpverbet börja. *Konstruktioner i finlandssvensk syntax Skriftspråk, samtal och dialekter*. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland, 2009. S. 193–220.
5. Olofsson A. Framtid i förändring. Hur länge kommer att dröja sig kvar? *Språk och stil NF 18* (2008). S. 143–155. URL: <https://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1334840/FULLTEXT01.pdf> (дата звернення 15.12.2021)
6. Josephson O. Nationalskalden glömde "att". *Svenska Dagbladet*, 2013. URL: <https://www.svd.se/nationalskalden-glomde-att> (дата звернення 7.12.2021)
7. Josephson O. Saknade infinitiv-att har nästan slutat irritera // *Svenska Dagbladet*, 2019. URL: <https://www.svd.se/saknade-infinitiv-att-har-nastanslutat-irritera> (дата звернення 7.12.2021)
8. Andersson L-G. Kommer "att" vara kvar? *Göteborgs Posten*, 2017. URL: <https://www.gp.se/debatt/kommer-att-vara-kvar-1.4124737> (дата звернення 15.12.2021)
9. Holm B., Nylund E. *Deskriptiv Svensk Grammatik*. Malmö: Graphic Systems Malmö, 1993. 211 s.
10. Bolander M. *Funktionell svensk grammatik*. Stockholm: Liber, 2001. 191 s.

Stasiuk O., Hasselström A., Dobrodii D. Grammatical and pragmatic functions of the infinitive marker “att” in the modern Swedish language

Summary. The article examines the current use of the infinitive marker *att* in Swedish and explains the grammatical and pragmatic aspects that influence the use of *att* in the construction "modal equivalent + (infinitive marker) + infinitive". This approach aims to establish a new, context-oriented principle of interpreting cases of the use of structure words, on the example of the infinitive marker in the Swedish language. Thus, the article explains the uniqueness of the Swedish infinitive marker as a separate part of speech, which indicates the presence of some stable functional characteristics that contribute to the use of *att* even in circumstances of the general tendency of the Swedish language to simplify. Particular attention is paid to the interaction of modal equivalents with the infinitive marker *att*, as this group of verbs shows duality in the use of the infinitive marker, and its use is very contextual.

It is established that the use or omission of *att* is determined by the grammatical functions of infinitive. With an infinitive used in its verbal function, the infinitive marker is used in verb chains to stress or specify the idea of a sentence. In this case, the use or omission of *att* is determined by the semantics of the verb used before the infinitive marker, by the semantics of the verb used after it, as well as by the pragmatic factors. The infinitive marker *att* can also be used before a nominal infinitive. In this case, *att* is mostly omitted. A number of pragmatic functions of infinitive marker are proposed. The infinitive marker is used as a filler word, marking pause or hesitation in speech. *Att* is also used as a semantic connector that helps to logically structure a sentence. Another pragmatic function of the infinitive marker is its use as an importance marker. In this case *att* helps to identify the most important words in a sentence, expressed by verbs in a verb chain.

Key words: infinitive marker, infinitive, modal equivalents, verb chain, pragmatic function.